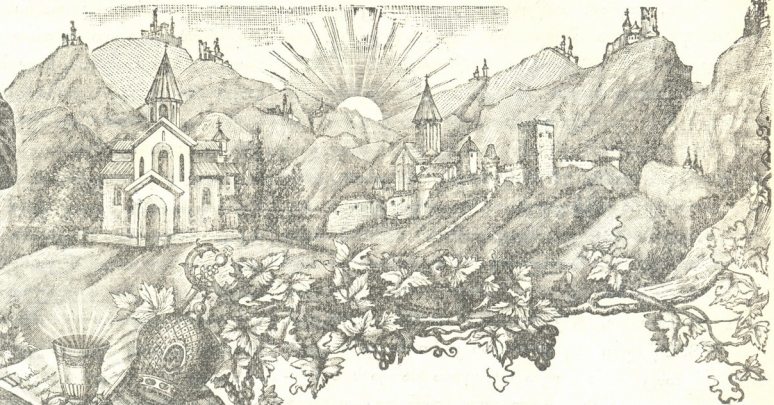


მწყემსი



მე ვარ მწყემსი კეთილი: მწყემსმან კეთილმან სული თვისი დაჰსდგის ცხოვარათვის. (იოან. 10—11).
ვპოვე ცხოვარი ჩემი წარწყმედილი. ესრეთ იუს სიხარული ცაოა შინა, ერთისაუთის ცოდვილისა. (ლუკ. 15—4).
მოვედით ჩემდა ყოველნი მასურადნი და ტვირთ-შაიშენი და მე განგისვენო თქვენ. (მათ. 11—28).

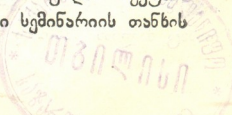
№ 9 1883—1895 1—15 მაისი.



ქუთაისის სასულიერო სემინარიის შენახვის და შენობის აგებისა გამო.

თუ რამდენად სასიამოვნო იყო საზოგადოებისათვის ქ. ქუთაისში სასულიერო სემინარიის დაარსება, ეს კარგად უწყვიან ჩვენმა მკითხველებმა, რადგან ამ საქმის შესახებ ბევრჯერ გვქონდა ლაპარაკი ჩვენს გამოცემაში. განსაკუთრებით ბევრი რამ იწერებოდა ამ საქმის შესახებ ადგილობრივ გაზეთებში იმ დროს, როცა პირველად აღძრეს კითხვა ქუთაისის სასულიერო სემინარიის გახსნის შესახებ.

იმერეთის ეპარქიის სამღვდელთაგანამ ჯერ კიდევ 1872 წელში ქ. ქუთაისში თავის ერთ კრებაზე დაადგინა ჟურნალი, რომლის ძალით თითოეულს ეკს. კრებულს ყოველ წლებით უნდა შეეტანა დადგენილი გადასახადი მომავალი სემინარიის თანხის





შესადგენად. ეს ფულები იგზავნებოდა ქუთაისის სასულიერო სასწავლებელში და უსაუფოდ ამ ქაშიად სამღვდელთაგან 30—40 ათასი მანეთი გექვემოდა ამ თანხისა, მაგრამ, სამწუხაროდ, როგორც ქუთაისის სასულიერო სასწავლებლის ზედამხედველი, ისე სამღვდელთაგანის დეტუტები სასწავლებლის სამმართველოს წინადადებით ამ თანხიდან ნიშნავდნენ ფულებს სხვა და სხვა საქირაგებისათვის და ამ სახით ხსენებული თანხა მკირადებოდა, ასე რომ დაბოლოს ამ ფულებისა დარჩა 15,000 მანეთი. ბოლოს ქუთაისის სასულიერო სასწავლებლის ზედამხედველად უფილიმა უ. ნ. ტატეცმა მოინდომა ამ 15,000 მანეთის დახარჯვაც სასწავლებლის შენობაზე რაღაცა სხვა შენობის მისაშენებლად, მაგრამ საზღვდელთაგან ნება არ მისცა უ. ტატეცს ამ ფულების დახარჯვისა.

1882 წელში იმერეთის ეპიკოპოსმა გაბრიელმა მეორედ მისცა წინადადება იმერეთის ეპარქიის სამღვდელთაგანს ქუთაისის სასულიერო სემინარიის დაარსების შესახებ. სამღვდელთაგანს სხარულთ მარსინა წინადადება თავისი ეპიკოპოსისა და მსჯელობა იქონია სასულიერო სემინარიის გახანის და შენახვის შესახებ. სამღვდელთაგან დადგინა, რომ თავისი მუღმივი შემწეობისგან, რომელიც ის იყო მანინ დანერწნა სამღვდელთაგანს, გადაეცა რამდენიმე ნაწილი. საამგვროლოს სამღვდელთაგან მიემხრო იმერეთის სამღვდელთაგანს და თავისი მხრითაც დანიშნა ამ გვარივე გარდასახადი. 1885 წელში ამ შეტანილი ფულებისა იყო 50,000 მანეთამდე.

მაშინდელი საქართველოს ექსარხოზი ჰაველ ქუთაისში სემინარიის დაარსების საქმეში დიდ მონაწილეობას იღებდა. ავიღოკ ამორჩეული იყო სემინარიის ასაგებად მეფის ბაგრატის ტაძრის ნანგრევთან ახლოს. ერთის სიტყვით საქმის განხორციელებას თითქმის აღარა აკლდა რა და ყველა იმედოვნებდა მალე სემინარიის გახანას.

მაგრამ, სამწუხაროდ, სინოდმა დახარება არ იცისრა. მარტო სამღვდელთაგანს კი თავისა დარბიტი ქონებით არ შექოლო სემინარიის გახანა. სემინარიაში შემავლელთა რიცხვი კი დლოთი დღე მატულობდა. თბილისის სემინარია გაიგოს ერთიანად, თუცა მეორე განყოფილება კი თითქმის ყველა კლასებთან იყო გახანნილი. სემინარიის დასარსებლად მოკრა იგილი ფულა უკანვე დაუბრუნდა სამღვდელთაგანს და ქუთაისში სემინარიის დაარსების საქმე დაუწყება მუცა, რასაც ძალიან ნაწობდა თვით ყოვლად სამღვდელად

გაბრიელი და მასთან სამღვდელთაგანს, რომელიც დიდხანს ზრუნავდნენ ამ საქმისათვის.

მაგრამ დრომ და გაგეოვებამ თავისი ქნეს. მეორე სემინარიის დაარსების საქირება დლოთი დღე მატულობდა. ერთი სემინარია ვერ ასმაყოფილებდა ხუთი ეპარქიის მოთხოვნილებას. სხვაგან თვითღებ ეპარქიაში ერთი და ორიც სემინარია, და ჩვენში კი, მთელ საქსარხოსოში, ხუთ ეპარქიაში იყო მხოლოდ ერთად ერთი სემინარია...

1894 წ. მთავრობამ თვითონ მიიძნია საქირებად ქუთაისში მეორე სემინარიის გახანა. და ესლა საქმეა მიმდგარი სასემინარო შენობის აგებაზე. ვარულთი უნდა აშენდეს შენობა 300 მოსწავლისათვის, რომელთაც უთუოდ თვით სემინარიაში უნდა იტოვებოდნენ. სემინარიის მმართველობის სურვილით, შენობა ყველაფერად უნდა იქონა და მოწყობილი უნდა იყოს. როგორც იკონ ხოლმე კიდევ ამისთანა საქმეში, ხუროთ-მოძღვარი ადგენს გეგმას და ხარჯთ აღრიცხვას 240,000 მანეთამდე; და ეს გეგმა ხარჯთ აღრიცხვითა მოკლე ხანში წარედგინება სინოდს. სინოდმა როდესაც დართო ნება ქუთაისში სემინარიის დაარსებას და ენკენისთვეში ჰირელი კლასის გახანას, მოთხოვდა დასავლეთ საქართველოს სამღვდელთაგანს ცნობები, თუ რამოდენის ფულის გაცემა შეუძლია მას და რამდენივე წყარავის აიწნა შეუძლია სემინარიის შენობის ასაგებად და შესანახად.

იმერეთის და გურია-სამეგრელოს ეპარქიის სამღვდელთაგანს ყრილობამ, მარშან 28 ენკენისთვეში მომხდარმა, ვერაფერ საბოლოოდ ასკენას ვერ დაადგამ საკითხის შესახებ, რადგანაც გურია-სამეგრელოს ეპარქიის დეტუტთა უმრავლესობა ვერ შეთანხმდა იმერეთის ეპარქიის სამღვდელთაგანსთან სასემინარო ადგილის არჩევის საქმეში. და ერთ დროებით თანხის გაღების და მუღმივი წყაროს აიწნის შესახებ სამღვდელთაგანს ყრილობა შეთანხმდა და ერთ დასკენას დადგა, მაკრამ სხდომების ოქმები არ დამტკიცდა, რადგანაც გურია-სამეგრელოს ეპარქიის დეტუტებს საამისო უფლება არ ჰქონდათ მინიჭებული სამღვდელთაგანსაგან. გარდა ამისა ორი ცალკე ეპარქიის სამღვდელთაგანს ყრილობა ვერ შეესაბამებოდა და ვერ შეთანხმდა სასემინარო წესდების მოთხოვნილებასთან. ამისათვის იმერეთის და ბურია-სამეგრელოს ეპარქიებში ხელშეკრულ იყო დანიშნული სხდომები. იმერეთის სამღვდელთაგანს

ყოილობამ, წარსული წლის ნოემბერში მომხდარმა, სხვათა შორის, დაადგინა ერთ დროებთან სემინარიის სასარგებლოდ 20,000 მან. შეტანა და სანიადგოა წყაროდ აღიარა ის თანხა, რომელიც საეკ. ხაზი-ნიდან ეძლევა თბილისის სასულიერო სემინარიას, თითქმის 8000 მანეთამდე და აგრეთვე სათილის ქარხნის შექმნაველო. იმერეთის სამღვდლოებამ განაცხადა, რომ გურია-სამეგრელოს და აფხაზეთის ეპარქიებმაც მიიღონ თანაბარი მონაწილეობა სემინარიის შენახვაში. იმედიც არის, რომ გურია-სამეგრელოს სამღვდლოება ამ სურვილს განახორციელებს. ამნაირად სემინარია თავდაპირველადე იგულებს სამღვდლოებაში ერთ დროებით თანხას ორმოცი ათას მანეთამდე და საეკლესიო ფულიდან ოცი ათასამდე სანიადგოდ, მაგრამ იმ დროიდან, როდესაც თბილისის სემინარიადან გამოყოფენ დასავლეთი საქართველოს სამღვდლოების ყველა შეიღები.

თბილისში სასემინარია ადგილი დაჯდა 28,000 მან., ქუთაისში კი ადგილში არაფერი მიღის. *) შეიძლება მხოლოდ პატარა ნაჭერი გახდეს შესაძენი სასემინარია ბაღად. ზოგი სასემინარია ადგილს მეფის ბაგრატის ტაძრის ნანგრევებთან კი არ ამჯობინებდა, არამედ სხვაგან, თვით ქალაქში. ყველა ამ პირებს ან შეცდომა აღაპარაკებდა, ან პირალი შეხებულვდა. მაგრამ ეს საქმეც დამთავრდა. ადგილი დათვალა ოცნის და მიიწონეს ობერ-პროკურორის ამხანაგმაც, ექარხნისმაც, ადგილი-ბრიგმა ც-სკოპოსმა, სამღვდლოებამ, ხუროთ-მოძღვარმა და ექამებმაც და ყველამ კარგად მიიზნიეს. ცოტაოდენი უხერხულობა გზის, რომელსაც ზოგიერთი იხვედა თითზე, ცხლა თითქმის აშორებულა. ქალაქიდან აყვანილია მშენებელი გზატყეცილი ეპისკოპოსის სახანღმედ და სასემინარია ადგილამდე, რომელიც ქალაქს და სამღვდლოებას 7,000 მან. დაუჯდა.

ცხლა თავი და თავი საქმე სასემინარია შენობის აგებაზეა მისული. სამღვდლოებას ძალიან დაღარიბებულს ისედაც უჭირს საქმე. ზოგს კი ჰგონია, რომ თუ კი წინად კისრულობდა სამღვდლოება დახმარებას და კიდევ დაპირებას იყო, განა ცხლა არ შეუძლიათა?.. მაგრამ ამ პირთ ავიწყლებათ, რომ

*) სემინარიის შენობისათვის აღწეული და მოწოდებული ადგილი მეუქოდ დაუთმეს პ. ბ. ლაღაბერიძემ და საღვდლოებას და 15 მისის ჩაბაჟის სასულიერო მთავრობას.

სამღვდლოებას მას აქეთ ბევრი გადასახალი დაწევა თუ სასულიერო სასწავლებლების, თუ საქალებო-საეპარქია სასწავლებლისათვის. იმერეთის ეპარქიის სამღვდლოებას ყოველ წლიურად სასულიერო სასწავლ. სასარგებლოდ შეაქეს 13,000 მან., საქეპარია სასწავლ. სასარგებლოდ 8,000 მან., სამუდამო თანხის შესადგენად და სეპარქია სასწავლო სასწავლებლისათვის 4,000 მ. და სულ 25,000 მან.

ამდენი ფული შეტანა ძალიან უძიმოს იმერეთის სამღვდლოებას. გურია-სამეგრელოს ეპარქიის სამღვდლოებასაც უჭირს თავინთ სასულიერო სასწავლებლების შენახვა. აგერ 12 წელიწადია, რაც ეპარქიან და ვერ განუხორციელებიათ გეგმა სასწავლებლის შენობების, რადგანაც საამისო ფული ვერ შეგროვებულა და დაქირავებულ სახლებში არის სასწავლებლები. 1889 მთავრობის განკარგულებით შედგენილი იყო ნუსხა ეკლესიების და სამღვდლოების ყოფა-მდგომარეობასა და შემოსავლიანობის შესახებ. ეს ნუსხა ნათლად ჰმოწმობს დასავლეთ საქართველოის ეკლესიების და სამღვდლოების ნიეთიერ ყოფა-მდგომარეობას, რომელიც არა სანატრელ სურათს წარმოადგენს და ძალიან ღარიბულია.

აი, ასეთია დასავლეთ საქართველოს სამღვდლოების მდგომარეობის ქონებრივი მხარე, აქედან ადვილად დასკვნის აღმზანი, რომ სამღვდლოების დახმარებაზე დამყარება არ შეიძლება. მაშ როგორ უნდა უშველოს კაცმა საქმეს? ამაზედ შემიგე მოვილაპარაკებთ.

დგ. დ. ლამაშიძე.

(შემდეგ იქნება)

«მწამისი»-ს კორექსიონდები

(ზუგდიდის მაზრიდან).

1884 წლის 12 ივლისიდან უწმიდესი და უმარტუბუჯის სინოდის ტირეულარული უქაზის მებრ (№ 8) წყენს მხარეში გახსნილ იქნა მრავალი საეკლესიო-სამრეკლო სკოლები. ხალხა დიდის ხალისით მიეკება მთავრობის ამ გეგმ განკარგულებას, აივსო სენაკება (ეკლესიების ქოში მდგარი სახლები) ბეშეხით, სადაც მათ მასწავლებლად დახსენენ მედავითეება, რამელათა უმეტეს ნაწილს მასწავლებლობის ანა გაცეკო-



დათ რა. ვინ არ იცის, რომ მასწავლებლობა მოთხოვნის სინდისით და მოთმინებით შემოსილ, დაუსოცოვლს, გაიზოცოვლს და რსტატურ შრომას, რომელსაც წინ უნდა მიუვლოდეს საქმას სწავრული და თან უნდა ახალიყოდეს ჟამიგორი და მასთან თვით სსწავლებელი უნდა იყო სწავლის შესაფერად მოართული. ერთიც და მეორეც რომ რომელიმე კრებულთაგანმა გამოაწოყოს, ისე უზრუნველ უყოფილი ჩვენი სამეფლოებია ჟურ არანა. თვითუღოლა შემოქმედება მოწავემ წილურად სპოოთხათა მანეთი უნდა შემოატაროს, მაგრამ წილურად სპოოტაგა, რომ მოწავე ფულს არ შემოატარებს და თუ არ აღწოვე, მოსწავლე კლასში არ მოგვეტარება და ამას თან მოსდევს დანუწო, სოკლასა. მშობლებს სწოთ შეიღებოს სოკლასა გაცხუნან, მაგრამ ფულა არ აქვთ და ნიღლიანად შესტყობან სსსლებს კედელსეად ჩმოკიდებულ მეღნით გასერად სწავტეებს (ჩინათებს).

რაც შეეება ალკოვრადან საზღადიანთა მანრას, აქ არსიოთს შეიად სმტყელო სოკლას, რომელიც მთელს ეპარქიასა სამატკლათო სოკლასად ითვლებიან სსგ სოკლასთან შედრებათ. (ისეღუ სსსულიერო მრამბე 1893 წ. № 17 და 1894 წ. № 13 და 17). ამ საზღადიანთაში რომ ისე კარვად მიიდას აქოურთ სამტყელო სოკლასს საქმე, ამას მანუცია არის ადგილობრითი ბღადიანთა და სოკლასების შეთაღუწრე ღებანოზა მ. გიორგი ბეჩაქი.

ყოველ წლობით ორ-სამ გზის უშეება რევიზიას თვითუღ სოკლასს, ხოლო სადაც საჭაროთ დანინავს, ყოველ თვეში ნახელობს სოკლასს, ყოველის მრით იძიებს მის საქმეს და ყოველ დანას ძიებს ხმარობს, რომ სოკლადიან განდევნიოს მისო კეთილ წარმატების უგაფრსებელი მანუცებო.

წარსული ანვრის 17 გ. ბერიმე ადგილობრითი შოლიციის მოსელოო დასმარებათ კრება მოსდინს საზღანის საზოგადოებაში. ამ საზოგადოებას შედტენს 7-8 სოკოღო, სადაც შეიდასსე მეტი მოსსსლე გლეხი ირტება. კრებასე სუთას კრსე მეტი დესწრო. შოლიციის ბოქოღსაც მოკოღდენ, მაგრამ არ მოკოდა. სსსამ ყოაღობასე მ. დეკანოზა მოზრძოღე ღოდა, სსსინ, რლოც მან შეატოო ყოაღობის მანუცო, ერთ სმად გამოსოდა: *«არ გვიდა სოკლებო»*.

სასლხო სოკოღების დირექტორის მსწითაც მრვაღ გზის მიეცა წინადღება ამ საზოგადოებას, რომ მას დაქარსებათ ერთი სასლხო სოკოღა და მასწავლებლის ჟამიგორად 300 მ. ტაქწობ, მაგრამ საზღს ყოკოღთვის

ურსე იღვა. ბოლას მოზრძინად კრებასე დეკანოზ ბეჩაქი და მან ძლოკდარწობლებით აუნსნა საღსს სოკოღის მინუწებლობა, სწავლის სარტებლობა და სსგ. მ. დეკანოზის სატყემ სსსწვეღლი ტკოღის იქონას კრებასე. საღსს ერთ სმად მიადლობა მოასსენა მ. დეკანოზს კეთილი რწვესათვის და მსოთან განახნად სეწოღო, რომ იგო ფოსტის ფულთან ერთად სსსენის მანრია სსსინაში შეიტარს ყოველ წლობით ათას მანეთს, რომ ამ საზოგადოებას სეთო სამტყელო სოკოღის მასწავლებლებს ჟამიგორად მიეღესთ თითოკოღულს ორს-ოზრასი მანეთი. ოთხი სოკოღა განსნიღის და მესეუღ ახლად უნდა გიხსნას. ამასთან საღსს სთხოვა მ. დეკანოზს, რომ თითოკოღულ სოკოღაში მოზრძინდეს და ადგილობრავ შედგინოს ამ საგანსეღოქში. მივეღღეს შედგინეს ოქში, რომლის ძალით მსლობული წევრის სეკეკელიო სამეველო სოკოღის მასწავლებელს დაენიშნა ოზრასი მანეთი 1 ანვრადიან ამა 1895 წლის, და მასწავლებლას განკარტებლობაში დატოკეს სწავლებლის უფლების ფულთ, რომელც შეიკოა კარსე მეტრბიღან, სოკოღის უსსწაროქი მითხოვნიღობას დასაქმყოფადღებულად. დანახენ სოფოღებში დღეს მოკოთმენლად მოკოღიან მ. დეკანოზს სსსენებულ განინებოთა შესადგენად. დემრთმინ ანვოზს, რომ მ. დ. ბერიმის ნყოფიერო და ფრად სასარტებლო შრომა დკვირკენიღეს წარმატებით და მთელს მას საზღადიანთა მანრას სამტყელო სოკოღების მასწავლებლებს სსზანიდან დანიშნოღეს ჟამიგორა. ვისურვებთ ატოოყო, რომ მ. დეკანოზს მრვაღლი მამამეღლი ადოკსენოღენ და სამეღელოებოსსევეღენ დაქარსებოს სამტყელო სოკოღება და ამით სსრებლებულ იფოს მღალი დანიშნულება, რომელიც ნეტარ სსსენებულ სეღმეფიე იმპერატორმა ალექსანდრე მესამემ 13 აენისას 1884 წელს გიანდერმა.

მღ. დიმიტრი ბერუღავა.

სანიტორიო მასაღბა. *)

იგანე ბატონიშვილის წინადღებათ გიორგი მე XIII-დმი მართმეული 1799 წელს.

მეფისათ და წვერთა მეფესათ ჟამიგორი და წესდება.

შესამოცო. მივე იყო ჟამიგორით ესრეთ: მივეს მიერიბოღღეს წელიწადში ათას ოზრასი თუმანი ტარსამოსისა და საზარჯოდ და მოწყალებისათვის,

*) იხ. *«მეფისათ»*-ს № 8 1895 წ.



სამეფოს ყმიდამ, რაც საჭირო არის, ხორავი, სა-
ლაღი და ღვინო და ყოველი სახმარობი მასტრინიც;
ახლდნენ მდაბალნი თავისი საკუთრის ყმიდამ, ერთი
თავადის შვილი და აზნაური შინა და გარე მოსამა-
ხურედ, ოდეს სკოლიდან გამოვიდოდნენ და ვინემ
ასწავლიდნენ სხვანი; რვა ახდეს ისე მასტრინი სუფრისა-
ნი; ახლდეს თორმეტი ეშკალში, ნაზირი ყოველთვის
ერთი, იასაულები კარზედ უძრავად ექვსი, ფარეში
რვა, მხარეული სამი, ხაბაზი სამი, მეწყლე ორი,
მეჯინიბე ექვსი, მეჯორე ოთხი, მექლემე სამი,
დალაქი ორი, აქიმი საკუთარი. ხალხი სამღვდლონი:
მოდღარი, ორი სხუა მღვდელი, ორი მთავარ-დი-
კვანი, ორი მოკაპნე ეს მოადეთნე, ერთი მწიგნობა-
რი, ოთხი მგლოზბელი. ესენი სასახლია იქნებიან
ყოველთვის, ხალხი სხვა მოხელენი: საკუთარი მდი-
ვანი ორი, მირზა ერთ ანუ ორი, და ესეცა ამით
რიცხვში იქნებიან. ხალხი სხვანი მოხელენი, ვითარცა
აღუწერეთ, ის სხვა იქნებიან, და ყოველს სამეფოს
რიგს ის მოხელენი აღასრულებენ თვ თავის მიხემ-
ბულს.

დღეოფალსა აქედეს ჯამაგირი ხუთასი თუმანი,
ჰქონდეს სამი სოფელი: ერთი ქართლში პურისათვის,
ერთი კახეთში ღვინისათვის და ერთი თათრებში
საკლაისათვის, ქალაქში აქედეს ბალი. ამას ახლდენ
სამი თავადის შვილი მოსამსახურედ და აზნაურისა,
ოთხი ყულურნი, ოთხი ფარეში, ორი მხარეული,
ორი ხაბაზი, აგრეთვე მეჯინიბე და მეჯორეცა; და
ესხანედ ორიც პატიოსანნი კაცნი მოხელენი და
გამგენი დღეოფლის საქმისანი მწერალი ერთი,
ბოქაულთ უხცენი და ესე კმარა. ხალხი მანდილო-
სანნი: ორნი მოხუცი უფრო თავადის ცოლნი
გამღლებად, ექვსი თავადის ქალნი შინამსახურად და
აზნაურისა ოთხი მდაბალი მოახლები პირის დასაბა-
ნად და ქვეშავების დასაგებად; ექვსიც კიდ მათზედ
მდაბალი არეცხისა და საკერაისათვის; და ამით
ყოველთა თვე-თავის შესაფერი ჯამაგირი ექნებათ
მეფისა და დღეოფლის მოსამსახურთ. უცეთუ ქერავად
დარჩეს ვინმე დღეოფალი, ეძლეოდეს ისევე ის ჯამა-
გირი და ეკორას ერთი საოფელი ეკონომისათვის,
ვინმე ცოცხალი იყოს. ხალხი ახალს დღეოფალსა
მიერთოს ევე ოდენივე ჯამაგირი და ის ორი საფე-
ლი, და რაც სამეფო წიგითი და სამკაულია, სით
უნდა მიზაროს ქერიმან დღეოფალმა თავის რაბლს
დღეოფალს. თუ რომ ზითივე მოყოლია დღეოფალსაც,

და დღეოფალი დაშთეს უშვილოდ, შიძობა იქამ
წისცეს თვისთა მონათესავეთა სამი წილი და ორი
მილი გაუშოს მეფისათვის სახსოვრად თვისსა.

მეფის ძეთა ყოველთა დასდონ, რაც მამულები
უქირავთ, და ამით მიეცეთ სამსამი სოფლები,
ვითარცა ზემოთ აღუწერეთ. ვისაცა ცოლები ჰყავთ
მეფის ძეთა ორას ორმოცდა ათ ათი თუხანი მიეცეთ
ჯამაგირი და მეფის რაბლებსა ორმოცდა ათ ათი
თუმანი. ესენი აგრეთვე ირიცხებოდნენ სამხედროსა
და სამოქალაქის სამსახურსა შინა და იქადაპე
ექნებათ სარგებელი, აგრეთვე ვისაც ცალი არა
ჰყავთ, იმათ ჰქონდეთ ას ორმოცდა ათ ათი თუხანი.
ყოველს მეფის ძეს ახლდეს მოკანანედ თავის
სახელოებიდამ ეშკალში, მწერალი, მესაუხრედ
თავადნი, მასტრინი, ყულურნი, ცოლანს ექვსი
ათასი, ფარეში, ორი იასაული, მხარეულნი, ხაბაზი,
მეჯინიბე, მეჯორე და მეწყლე, აგრეთვე მოახლედ
ახლდენ ატონის რაბლებსა თითო პატიოსანნი მან-
დილოსანნი, ორიც აზნაურთა ანუ თავადთა ქალები,
ოთხიც მოახლედ მრეცხლად და მეგრეცად და შინ
მოსამსახურედ სადაც წადინდა ჯარიდამ დაენიშნე-
ბოდესთ რამდენივე ცხენიანი კაცნი თან-სახლებლად.
აგრეთვე ჰყავდეთ მღვდელნი, დიკვანნი და მგლო-
ზბელნიც. სხვებ ნურც სამეფო შემოსავალს შეეხებო-
ან და ნურც ხალხს რაზედ მელა შეაწუხებენ;
თვ თავის სოფლებით, უღუფთო იკანომით იცხო-
ვრონ.

მეფეთ ასულთა ჰქონდესთ სამოცდა ათ-ათი თუმანი
და ნახებოდეს ეს ფული ვინამ გათხოვდებოდნენ,
დაბადებდნენ მიეცესთ ეს ჯამაგირი, და ამით კარგ
ზითივე შეუდგან და მერე გათხოვების ყმას მიეცებათ
ზითივით მამული და სხვა წიგით, და ეს ჯამაგირიც
სიკვდილმდე ჰქონდესთ მოუშლელი, და ესენიც
რიგიან იცხოვრებენ. აგრეთვე თუ ქერივად დაშთეს
ვინმე მეფის რაბლი, თუ შვილი ეყოლება, რომ ის
თვის მამულით და უღუფთო და მეფის რაბლის
უღუფთო იცხოვრებენ ერთად, და თუ ვინმე უშვი-
ლოდ დაშთეს, მიეცეს ისევე ორმოცდა ათი თუმანი,
და ის სამი სოფელიც იმანვე მოიხზაროს, ვინმე ცო-
ცხალი იყოს. ხალხი სამეფოს სახლდამ რაც წიგით
პირის ნანახავად, ნიშნად, ანუ თავის ქმარს ურუქები
სამკაული, ესენი ისევე სამეფოს სახლში უნდა მიე-
დეს, რადგან, უშვილოდ დარჩება, თავის ნათესა-
ვებს აქედან ვერა უზიარებს. აგრეთვე თუ მეფის



ასული ვინმე დაშთეს ქერივად და უშვილოდ. მასკა რათკა ზითევი მისკემოდეს ნიეთი თუ სოფელი, ისევე სამეფოდ დასდონ, აგრეთვე თუ მეფის რძალს მოყოლოდეს ზითევი და დაშთეს უშვილო, ამის ზითევი უკანვე მიეცემათ მისთა დედა-მამათა ანუ ძმებთა. ანუ მონათესავეთა, ვინმეცა ეყოლებათ მემკვიდრე.

(შემდგომი აქნება).

შხსანიშნავი ხელნაწერი.

(გაგრძელება *).

აქა კანის დაწევა უფლისაგან.

კანის უბრძანა უფალმან, იყო მისდ სიტყვის მთქმელიდა: «სადა ძმა შენი აბელი, ყოელთაგან სასურველიდა?» მან ჰრქვა: «უფალო, ნუ უყვე, ვიყო მე ძმისა მკელელიდა, და არა რა ვიცი სადა ჰკებს, ანუ თუ ვითა მსკლელიდა. დასწევა კან უფალმან, შეიქნა შენაძრწოლები, უბრძანა: «მოჰკალ ძმა შენი, ვისი არ იყო ტოლები, სისხლი მართლისა ჩემდამო, რომლისა მორწყე მოლები, და ლაღდებს დაუღუშებლად, ჩემს წინა დაუბრკოლები. აწ, რადგან საქმე ბოროტი ჰქმენ, იყავ დაწყეულია, თუო მარადის მძრწოლარე, ვით წნორი შერხეულია, თრთოლა და კრთომა შენზედა სასტიკად მოსყულია და ყოველთა თვალთა საზიზღარ, ხარ პირთა გინებულთა!»

*) იხ. «მწეგმისი»-ს № 6 1895 წ.

იყო სულითა ხორციითურთ კრულად და შეგუენებულად, ხსენება შენი მარადის ითქმოდეს შეგუენებულად, შევიდი შურისა ძიება შენდ იყოს აღსრულებულად, და დღენი მოგეცნენ უფროსად ნაღელისა გამწარებულად». რაკა უბძანა მაღალმან, მყის თანად მოველინდა, შეედგა ძრწოლა ძლიერი, ათრთოლდა, აეზრზინდა, დამწარდა, ვითა გესლითა, სიცოცხლე მოკუყინდა, და ძმისა მკელელობამ შეგუენდი გლახ ესრეთ მოაღბინადა. სთქვა: ჰღმერთო რაკა ვით ითნო, იქმნების შენის ნების, თუ გინდეს მთანი მაღალნი ცვილულუმ დაცადენბისა, ჩემზედ აღსრულდა ბრძანება, დრო არ მხვდა შენაღბისა, და აწ ერთი ოდენ ისმინე ხმა ჩემის შევედრებისა. ვიცი ძლიერ ხარ უფალო, ვის აქეს შენებრი ძალევი, ზღვისა დააშრობ უღალსა, თუ გწადს უღინო წყაღლები, ფრიალ შეგკოდე, ძმა მოვკალ, მრავალ არს ჩემი ბრალევი, და ერთი ოდენ ჰყავ ჩემზედა, შეგწვალე შეუბრალევი. ეს ოდენ ბრძანე თუ სადა, მთასა და ანუ ბაროსა, მე უბედურსა ბედითა მხილველი შემეყაროს მომკლას და დამხსნას ჰორებსა, ძრწოლანი დამეწყწაროს და ჰმსგავსადეე ძმისა ჩემისა, სისხლი ევლს მოედინოსა. ესე იქმნების ჩემზედა დიდი წყალობა შენია, განვერო, სასჯელს მიეცე, სიგდილს ჩემდ მოსაღბინა, სრულიად განშორდეს ძალნი და ვერლარა მომისვენია, და რად ცოცხალ ვიყო ესოდენ, ღმობითა ცრემლნადენია». — უბრძანა ღმერთმან: «არ ეგრეთ, კან, ვით შენგან თქმულია, ყოველმან შენმან მხილველმან სჯობს დიწყნაროს გულია,



და თუ ვინ მოგვას, ტანჯვანი რაც შენდა შემო-
 [რულია,
 და შეიღ ათ და შეიღ გზას სასტიკად მის ზედა
 ბრძანებულია.
 ამიერიდგან განშორდი მსწრაფლ პირისაგან
 ჩემისა,
 გქონან საქმოდ სასჯელი, თან ღვენად სამიმღებისა,
 არა მოგაკლდეს წამები შენ ფრცხელისა გვემისა,
 და სახლი გეწია მართლისა ძმისა შენისა მრწამისა.)
 განვარდა გარე კენ და სიმწარით ველთა
 არებდა,
 იტანჯებოდა მარადად, ვინმცა გლას განახარებდა,
 სადაცა ნახის ზმირ ტყერი მას თავსა მოაფარებდა,
 და თელთავან ცრემლთა საბრალო, ტვირთებერ
 აღღვარებდა“.

რუსეთის ცხოვრება.

ჩვენს მკითხველებს უთუოდ ცვლინებთ, ვინ
 არის მამა იოანე კრონტადტელი (სერგიევი). ამას
 წინად მამა იოანესთან მისულა გლეხის ცოლი ვიღაც
 კლიაპიკოვისა და უთქვამს, რომ შენ ქრისტე ხარო.
 მამა იოანეს უფიქრობს: „ეი თუ სხვებსაც ქრისტე
 ეგონივარო და პეტერბურგის ერთს გაზეთ „ნოვოე
 ვრემია“-ში წერილიც დაუბეჭდია, რომელშიაც, რასა-
 კვირეულია, ამტკიცებს, რომ მე ქრისტე არა ვარო.
 აი რასა სწერს, სხვათა შორის, მამა იოანე:

«ღმერთმა ხომ იცისო, სწერს იგი, არავითარი
 საბუთი არ მიმიცია კლიაპიკოვისათვის, რომ მე,
 ცოდელი და დავრდომილი კაცი, ქრისტედ ვცეცაი.
 მეოხებებოთა ღვთისათა, ჩემის ხანგრძლივის სამახსურისა
 და მაღალის საღვთის-მეტყველო განათლების წყა-
 ლობით ასე განვემტკიცე მართალსა სარწმუნოებასა
 შინა და ვიგრძნე ჩემი შეცოდებანი და უძლოურება.
 შეწყენითა ღვთისათა მე კარგად ვიციან ჩემს თავს
 და არც არასოდეს ამამაღლებიეს თავი ჩემი,
 არამედ ეგრძნობ, რომ ცოდელ და უძლოურ ვარ
 «უმეტეს ყოველთა უძლოურთა და ცოდელითა».
 მივიტნის უფიცობა, უკუწურება და თავებობა დასა-
 ხელებელის დედაკაცისა. და აი ამ წერილით მიწდა
 ვამცნო ყველას, რომ კლიაპიკოვისა მამანწალა,

უმეტესი და უკუწური აღმინა, და არც არავინ
 დაუღებდეს მას ყურს, რადგანაც არა არს სხვა სახელი
 ქვეშე ცისა გარდა სახელისა იესო ქრისტესი, რომე-
 ლიც ატკვენებს ყველა მსასოებელა, რომლისა
 სახელით მეცა ეთრგუნავ ცოდეთა ჩემთა და ცუდ-
 ნებასა ეშმაკისასა. ხოლო იესო ქრისტე სუფევს
 ცათა შინა და მგდომარე არს მარჯვენიო ღვთისა
 მამისა და აღთქმისამებრ მარად ჟამს იყოფების ქვე-
 ყნადაც მართალთა თანა შეილთა ეკლესიისათა».
 ოღონდაც რომ ვიღაც კლიაპიკოვისა, წმინდა
 გეგ ყოფილა. თორემ ვანა რა აქვს მამა იოანეს
 ქრისტესთან დასადარებელი? (ივერია).

ახალი ამბები და შენი შენები.

კავკასიაში მართლ—მადიდებელი ქრისტიანობის აღ-
 მაღვინებელი საზოგადოების სკოლების მასწავლებელთა-
 თვის ზენისის და ერთ დროებითი შემწეობის მადებამ
 უფლებას მინიჭების შესახებ.

სახელმწიფო რჩევამ, შეერთებულს დეპარტა-
 მენტებში სახელმწიფო ეკონომისა და კანონთა და
 საზოგადო კრებაზე, გააჩნია რა დადგენილობა უ-
 უწყობდეს სინოდის ობერ-პროკურორისა კავკასიაში
 მართლ-მადიდებელი ქრისტიანობის აღმაღვენიო სა-
 ზოგადოების სკოლების მასწავლებელთათვის ზენისის
 და ერთ დროებითი შემწეობის უფლების მინიჭების
 შესახებ, დადგინა: 1) კავკასიაში მართლ-მადიდებელი
 ქრისტიანობის აღმაღვინებელი საზოგადოების სკო-
 ლების მასწავლებლები სარგებლობენ ზენისით და
 ერთ დროებითი შემწეობით იმ საფუძვლებით, რომ-
 მელნიც ნაჩვენებია არიან ზენისის წესდების 398 და
 400 მუხ. (კანონთა კრება ტომი III, გამოცემა
 1876), 2) აღნიშნული ზენისები და ერთ დროებითი
 შემწეობანი დანიშნულ იქნებიან განსაკუთრებით
 სახენსიო თანხადგან, რომელიც იქვეანება სწევნული
 საზოგადოების განკარგულებაში და გროვდება ორი
 ასეულსა გამოირცხვით მასწავლებელთა ჯამპირებო-
 ლან და აგრეთვე 2000 მანეთისგან, რომელიც
 ყოველ წლობით გადარცხვლ იქნება ხალკე საზო-
 გადოების საშუალებათაგან. მისმა იმპერატორებოთა
 უღიღებულესობამ, თებერვლის მე-20 დღეს ამა
 წლისა, აღნიშნულ არიო სახელმწიფო რჩევასა უმა-
 ლლესად დაამტკიცა და ბრძანა აღსრულება.

* *

გაცნობებთ ჩვენ შკითხველებს, რომ «მწყემსის» პრემიები გავგზავნათ: გორში მასწავლებელს ზ. ილია ფერაძეს, თელავში მამა იოანე შიუკოეს, ახალსენაკში ბლალოჩინს მღვ. მამა არისტრახ კალანდარიანის და ზუგდიდში მამა დეკანოზ მიხეილ მეუნარგიას. ეს ხაყეთ ყველა იმ ხელის მომწერლებს, რომელნიც ამ აღნიშნულ ქალაქების ფოსტიდგან იღებენ «მწყემსს», ზემო აღნიშნულ პირებისაგან მიიღონ ეს პრემიები.

* *

ჩვენ გვაცნობებენ რაქიდან, რომ იქ ერთი მდიდარი ოსის შვილი მოგზაურობდა ცხენით. ამ ოსს ცხენი დაფრთხობია, ვადმოვარდნილა, მაგრამ აბჯანდაში ფეხი ვეღარ გამოუძერია. ცხენი მიქენობდა და ორივე ფეხებით სცემდა ამ საწყალ ოსს, ასე რომ სულ მთლად ნაწილანაწილად დაუფლვეჯია და გზაში დაუფანტავს.

ეს უბედურება ცხლანდელი დროის კოხტა აბჯანდების ბრალია, რომელშიაც კაცის ფეხი ძლივს ეტყვა და ამისთანა უბედურების დროს კაცი ვეღარ იღებს მსწრაულად ფეხს.

* *

«კვლის» მე 19 №-ში დაბეჭდილია ერთი ს. ჯ—ლის შენიშვნა, რომელიც ამბობს, რომ «დაბა ყვირილაში დღემდის არც წიგნის მაღაზია იყო, არც წიგნთ-საცავი და არც სამკითხველო». საყვირელია სწორეთ ამ ყმაწვილებს-საქციელი, განსაკუთრებით თავიანთი შენიშვნების წერის დროს. რასაც თვითონ არ მოსწრებაან, რაც თავის თვალთ არ უხლავს და რაც თვითონ არ წაუთხოხავთ, იმას სრულებით უპრს ჰყოფენ. წიგნის მაღაზია იყო ყვირილაში, მაგრამ სახლების სიძვირისა და მცირე ევკრობისა გამო ბოლო ვერ გაატანა. და რატომ ვერ იხერია წიგნის მაღაზიამ იცი? ერთი რომ თითქმის 10 მაღაზიაში სასწავლო და სხვა და სხვა საკითხავი წიგნები აქვს და დაბეჭდილი ფასით ყილიან. მეორე მითომ ვერ იხერია წიგნის მაღაზიამ, რომ რაც ახალი საკითხავი წიგნი გამოვა, თითქმის ყველას დაატარებენ ზოლმე ბაზარში და ლუქებსზე ერთი ბეღითონე და ბავშვები. უნდა სთქვას კაცმა, რომ

თავის შესაფერად ყვირილაში უფრო ბევრი წიგნები იყიდება, ვინმე სხვან და უფრო ბევრი მკითხველნიც არიან სხვა ამისთანა დაბასთან შედარებით.

* *

ბ. შიკო. თბო. ს.—ს მიუღია ზაქარია გიორგისძე ერისთავისაგან შემდეგ წერილი ქართულ თავდაზნაშუროთა საუურადღებოდ.

„ეიღებ რა მხედეკოლბაში თავდაზნაშურობის კრებს წინადადებას, დადგენილს 1893 წელს, 2 მაისს, შესასხ სოფელ ოპისას, ჩემის მხრეე დაგუდგენ მას შემდეგ მარბობას:

1) განისხას სოფელს ოპისში დაბალი სამეურნეო სასწავლებელი ჩემისა და თავდაზნაშურობის სარუთი განსეკებულის მიმინემის სახელსეგ.

2) ათის წლის შემდეგ ეს სკოლა გადაკეთდეს საშეალო სამეურნეო სასწავლებლად, აგრეთვე ჩემისა და თავდაზნაშურობის სარუთი.

3) ჩემს სიკვდილამდის ამ სკოლის მმრუნეკოლბა მე მქონდეს მანდამილი.

4) ნება მქენეს ავაშენო ამ სკოლისთან ეკვლეკია, რომელშიაც დაგრძალულ ეპქენე.

* *

დაკით ხდმა შენებელის სასაფაას სამლოცეკოლბს განსასხებლად და წმ. მოწამეთა დაკით და კონსტანტინეს კუბოს მასამობებლად ჩვენ მივიღეთ მღვდლის პორთიერ გელოვანისაგან მის სამრეკლოში მობოპილი 2 მ. 80 კ. და მღვდლის ფილიპე დათიანეილისა და პავლე ბახტაძისაგან მათ სამრეკლოში მობოპილი 4 მან. და 64 კ.

ამვე მიზნისათვის ჩვენ მივიღეთ ვასილ მასხულისაგან 1 მანეთი.

ამ ფულებინა დღემდე იყო სულ 3218 მან. 32 კ. ამინად იქნება 3226 მ. 76 კ.



Ձ Վ Յ Ո Յ Ն Ո

Պ Յ Ո Ս Ո Ն Ա Լ Մ Ե Ո Յ Ա Ն Ե Մ Ո Յ Ո Ն Լ Յ Ա Ն

Ք Կ Ե Ն Ի

Ապրիլի 25-ը Երևանի շրջանի պատանային կոմիտեի կողմից կատարված հետազոտությունը.

Յարգելի մանկիկների համագործակցության կոմիտեի անունով:

Օպորտունիզմի և անարդարության հարցի վերաբերյալ հարցազրույցի արդյունքները հիմնականում ընդհանուր են և կարող են համարվել որպես հարցազրույցի արդյունքները. Օպորտունիզմի և անարդարության հարցի վերաբերյալ հարցազրույցի արդյունքները հիմնականում ընդհանուր են և կարող են համարվել որպես հարցազրույցի արդյունքները.

Օպորտունիզմի և անարդարության հարցի վերաբերյալ հարցազրույցի արդյունքները հիմնականում ընդհանուր են և կարող են համարվել որպես հարցազրույցի արդյունքները.

Օպորտունիզմի և անարդարության հարցի վերաբերյալ հարցազրույցի արդյունքները հիմնականում ընդհանուր են և կարող են համարվել որպես հարցազրույցի արդյունքները.

Օպորտունիզմի և անարդարության հարցի վերաբերյալ հարցազրույցի արդյունքները հիմնականում ընդհանուր են և կարող են համարվել որպես հարցազրույցի արդյունքները.

Օպորտունիզմի և անարդարության հարցի վերաբերյալ հարցազրույցի արդյունքները հիմնականում ընդհանուր են և կարող են համարվել որպես հարցազրույցի արդյունքները.

Օպորտունիզմի և անարդարության հարցի վերաբերյալ հարցազրույցի արդյունքները հիմնականում ընդհանուր են և կարող են համարվել որպես հարցազրույցի արդյունքները.

Օպորտունիզմի և անարդարության հարցի վերաբերյալ հարցազրույցի արդյունքները հիմնականում ընդհանուր են և կարող են համարվել որպես հարցազրույցի արդյունքները.

Օպորտունիզմի և անարդարության հարցի վերաբերյալ հարցազրույցի արդյունքները հիմնականում ընդհանուր են և կարող են համարվել որպես հարցազրույցի արդյունքները.



უმადლეცი რესკრიპტი.

ყოვლად სასწავლო საქართველოს ექსარხოლო, მთავარ-ეპისკოპოსო ქართლისა და კახეთისაჲ ელამიძი!

ღირსეული სამასხური თქვენი, რომელაც, იმერ კავკასიის განსაკუთრებით პირობებთა გამო ფრიადი ღელ შრომას ითხოვს თქვენდამი რწმუნებულის სამწყსოის კეთილ-განწყობასა და გამტკიცებისათვის მასში ქრისტეს სარწმუნოების ქვეშარატებათა და ტახტისადმი ერთგულებისა შეერთებულთა თქვენს განათლებულს მსრუფელ ბასთან, რათა აღდგენილ იქმნეს საღმრთო სასაოჯგოები უწინდელთა კეთილ-ცხოვრებისა, რომელაც აღნიშნული საკუთრება მართლმადიდებელი საქართველო-სა.

მსურს რა აღნიშნო სამახტო თქვენი სასარგებლოდ ეკვ. და სამშობლოას ჩემი განსაკუთრებით პატრიარქის-ცივის გამოცხადებით, უმოწყალოდ გიბოძებთ თქვენ ამასთანავე წარმოკვანვილ ბრილიანტის ჯვარს ბარტყულაზე სატარებლად.

ვანდობ რა ჩუქს თაჲს თქვენს ლოცუას, დაქმნებით თქვენდამი კეთილ განწყობითა.

წამდიღებ მისი იმპერატორებითი უდიდებულესობის ხელით აწერა:

(წავლდობ.)

უმადლეცი ჯილდონი.

სელაქიფი იმპერატორმა სინოდის ობერ-პროკურორას უქვეშე დომოლეცი მოხენებასაჲრ, თანამად უმადლეცი სინოდის დაღვინილობას, 6 მაისს უმოწყალოად იბება დაჯილდობება სასულიერო პირთა შემდეგი განსხვავებითი ნიშნებით:

საქართველოს საექსარხოლოში: ა) წმ. გლადიმირის მესამე ხარისხის ორდენის: წინამძღვარი მოწამეთის მინისტრასა, ქუთაისის მახრის, იმერეთის ეპარქიასა, არქიმანდრიტი ბესარაიანს; ბ) წმ. გლადიმირის მეოთხე ხარისხის ორდენით ქ. თბილისის, კათედრის სობოროს დეკანოზი კსტატე ელიაჲვი; ქ. ფოთის, კათედრის სობოროს დეკანოზი გრიგორი მაქაროვი; მ) წმ. ანნას მესამე ხარისხის ორდენით ხაზინადარი ხირნის სტეფანეს მონასტრისა ბერ-მონაზონი ალექსანდრე; საფელ დინაზურკის ეკლესიის, სამურთაყანოს ნაწილისა, სუბუმის ეპარქიას, მღვდელი პავლე ასათიანი.

სია სასულიერო პირთა, რომელნიც სასულიერო უწყებაში სამასხურისათვის დაჯილდობულ იქნენ უწ. სინოდისაგან მათი იმპერატორებითი უდიდებულესობათა დაბადების დღეს.

საქართველოს საექსარხოლოში. 1) ენქრაიტი თბილისის, წმ. სამება ეკლესიის, დეკანოზი ნაფოლოზ ორდენისა; 2) დეკანოზის ხარისხით—ქ. თბილისის აელაზრის პეტრე-პავლეს სასაფლაოს ეკლესიის მღვდელი ზაქარია გეგელიაჲვი; ქ. თბილისის საპრობილის წმიდის გიორგის ეკლესიის მღვდელი ალექსანდრე აელაიანი; გორის მახრის, სოფ. ხეფთის მიხაილ თაფარანგელოზის ეკლესიის მღვდელი ალექსი დაფელიაჲვი; სოფელ კიქაყელეთის ეკლესიის, ქუთაისის მახრის, იმერეთის ეპარქიის, მღვდელი მოსე გაყნაქელიაჲვი; გ) აგუშუმის ხარისხით—სეფეთის ლენჯის ფერისცვალების ეკლესიის, გურია-სამეგრელოს ეპარქიის, ბერ-მონაზონი გლადიმირი; დ) მეგრის ჯვრით, უწმადესა სინოდისაგან ბოძებული ქართლის ეპარქიის ბაქოს ნიკოლაევის სობოროს დეკანოზი ალექსანდრე უწინაჲვი; ქ. ქუთაისის, ალექსანდრე ნეველას კათედრის სობოროს დეკანოზი გარეოდ გეგელიაჲვი; სუფელ მასწავლებელი თბილისის რეალური სასწავლებლის მღვდელი გეორგი ზეტეიანი; ქ. თბილისის, კუყის ალექსანდრე-ნეველის ეკლესიის მღვდელი ევგენი ენქრაიტი; ქართლის, ეპარქიის, გორის მახრის პატარა-მეტრეხეის ლეონ-მშობლის ეკ. მღვდელი გიორგი ხახუტაჲვი; ქ. თბილისის სასახლის ეკლესიად ყოფილის წმ. გიორგის მღვდელი ალექსანდრე მორდანიანი; იმერეთის ეპარქიის, ქუთაისის მახრის სოფელ დიშის მთაფარანგელოზის ეკლესიის მღვდელი გიორგი მანატაჲვი; სუბუმის ეპარქიის ქ. ანასის ონფერის ეკ. მღვდელი თეოდორე ფელაქაჲვი; ამავე ეპარქიის, შავი ზღვის ოლქის სოფელ მელნეჭინის ეკ. მღვდელი პავლე შაშკეი ე) გამილაგით—ქ. თბილისის, კუყის წმიდა ნიკოლოზის ეკ. მღვდელი მარკოზ ტეგელიაჲვი; ქ. თბილისის კათედრის სინოდის სობოროს მღვდელი ანტონ ტეგელიაჲვი; ზედამხედველი თბილისის ეპარქიალური საბუღალის ქარხნის მღვდელი სიმონ რესელიაჲვი; ელისავეტოპოლის ალექსანდრე-ნეველის სობოროს, ქართლის ეპარქიისა, მღვდელი ალექსანდრე ფანაჲვი; თბილისის კათედრის სინოდის სობოროს მღვდელი ვასილ აგუშევი; თბილისის მახრის ნინო წმიდას ეკ.

ქართული-საქართველო

საქართველოს
საქართველოს

მღვდელი ნიკოლოზ გუგუშვილი; ქ. თელავის მიძინების ტაძრის მღვდელი იოანე შიგუგუა; ქართლის ეპარქიის სიღნაღის მახრის, დუშუბანის ეპ. მღვდელი ალექსანდრე შანშვილი; ამავე ეპარქიის ბაქოს ნიკოლაეის სობორის მღვდელი ალექსანდრე ალექსანდრეისვი; ამავე, ეპარქიის, სიღნაღის მახრის გუგუშვილის წმ. გიორგის ეკ. მღვდელი გიორგი ტიხაძე; სუბჟმის ეპარქიის, კოდორის ნაწილის სოფელ შავცხალის ეკ. მღვდელი კონსტანტინე თაფურაძე; იმერეთის ეპარქიის ქუთაისის მახრის სოფელ ქედის ეკლესიის მღვდელი ბლაღოჩინი იუსტინე შამთაყვანაძე; ამავე ეპარქიის და მახრის სოფელ ძუქურის ეკ. მღვდელი ბლ. დავით საბაძე; ამავე ეპარქიის და მახრის სოფელ კულაშის ეკ. ბლაღოჩინი მღვდელი ერმალოზ განდუგაძე; ქ. ქუთაისის ალექსანდრე-ნეველის სობორის მღვდელი ნესტორ შანჭიძე; იმერეთის ეპარქიის, ქუთაისის მახრის სოფელ ჯვარისის ეკ. მღვდელი იოსებ გიორგაძე; ამავე ეპარქიის და მახრის სოფელ ვამოხინებულის ეკ. ბლ. იოსებ განდუგაძე; ამავე ეპარქიის და მახრის ს. გუზათის ეკ. ბლ. თაღეზ ჯობაძე; ქ. ქუთაისის ბალახვანის სამების ეკკ. მღვდელი იოანე შიგუგუა; ამავე ეპარქიის მახრის სოფელ გუბის ეკ. მღვდელი იოსებ წერეთელი; გურია-სამეგრელოს ეპარქიის მარტვილის სობორის მღვდელი კაპიტონ გარეჯაძე; ამავე ეპარქიის ბახვის ღეთის-მშობლის დაბადების ეკკ. მღვდელი დიმიტრი ჭიჭიძე; ამავე ეპარქიის ქვიშარის მაცხოვრის ეკკ. მღვდელი ნიკოლოზ ფრუაძე; ამავე ეპარქიის ლეჩხუმის მაცხოვრის ეკკ. მღვდელი იოანე ხუბუნი; ფოთის საკათედრო სობორის მღვდელი ნიკოლოზ სამხარაძე; ქ. ბათუმის მიხაილ-მთავარ ანგელოზის ეკკ. მღვდელი ანდრია ივანიჭავაძე; გურია-სამეგრელოს ეპარქიის ნავსაკოვის წმ. გიორგის ეკკ. მღვდელი ნიკოლოზ ჩაჭავაძე; ამავე ეპარქიის თაისის წმ. გიორგის ეკკ. მღვდელი სოფრომ თაფაძე; 3). უშიშავის სინოდის კურთხევით განაგებულ ქართლის ეპარქიის ზუგდიდის მონასტრის ზედ მიწერილი ჯვარის ეკკ. ბერ-მონაზონი დიმიტრი; ყარსის ოლქის ქართლის ეპარქიის გრენადერის ფარველობის ეკკ. მღვდელი ნიკოლოზ კოპიაძე; გურია-სამეგრელოს მახრის, ფოთის საკათედრო სობორის მღვდელი ზოსიმე შარაძე; ამავე ეპარქიის ჩამეთის წმ. გიორგის ეკკ. მღვდელი ბესარიონ ხუბაძე; ამავე ეპარქიის ქაქუტურის ღეთის-მშობლის ეკკ. მღვდელი

ევანტე თაფაძე; ამავე, ეპარქიის ოკუჩხის წმ. გიორგის ეკკ. მღვდელი ბესარიონ კრუშვილი; ქ. თბილისის კუთის ალექსანდრე-ნეველის ეკკ. მღვდელი სერგი გორაძე; უწმიდესის სინოდის კურთხევით უგრამატოთ გურია-სამეგრელოს ეპარქიის უფლის-კარის წმ. გიორგის ეკკ. მღვდელი ბესარიონ კლავაძე; ქართლის ეპარქიის ღონდეთის მახრის კვირიკე და ივლიტის ეკკ. მღვდელი ვასილი როსტომოვი.

ნ შ ს ს ა

საქართველოს საეპარხოზოს მღვდელ-მახურთა, რომელნიც მათ მიერ მართლ-მადიდებელ ეკლესიის სასარგებლოდ გაწეულ სამავალითო, ერთგულ და სასარგებლო მოღვაწეობისათვის მისი მალალ ყოვლად უსამღვდლოდგის, საქართველოს ეპარხოზოს მიერ დაჯილდოებულ იქმნენ ჯეროვანის წარჩინების ნიშნებით.

ქართლ-კახეთის ეპარქიაში: ა) სკუფიით-ჭტუფისას სეოგ სამაიოანოზ ფაზნის ეკლესიას მღვდელი სერგი გორაძე.

წმ. ალექსანდრე ნეველის ეკლესიას მღვდელი კამბანე ტარაგაძე.

გორის მახრის სოფ. სეგუდეთის უოვლად წმ. ღეთის-მშობლის ეკლესიას მღვდელი იოსებ ოქრობინაძე.

გორის მახრის სოფ. ოქონის ფარსისგლეების ეკლესიას მღვდელი დიმიტრი ბუბაშვილი.

გორის მახრის თიღის უოვლად წმ. ღეთის-მშობლის მიამნების ეკლესიას მღვდელი ალექსანდრე ზეგანიძე.

გორის მახრის მეღვრეკისის წმ. იოანე ნათლის-მცემლის ეკლესიას მღვდელი სამიონ კენჭაძე.

სიღნაღის მახრის კარდანახის უოვლად წმ. ღეთის-მშობლის ეკლესიას მღვდელი დავით ნდაგვი.

სიღნაღის მახრის გაქარის წმ. იოანე ნათლის-მცემლის ეკლესიას მღვდელი იოსებ თუგუშვილი.

ბაქოს გუბანიის სიღნაღის წმ. ბეტრე-შავეს ეკლესიას მღვდელი ალექსანდრე ტატუნოვი.

ბორჩხლოს მახრის სოფ. ნოგო-შარვაკისის სამეგრელოს მღვდელი ილია ხანდამიძე.

ბაქოს სისაზვრო დარჯვის მღვდელი სამიონ ლაძე. ფარსის ოლქის საეკლესიო-სამრევლო სასწავლებლის მეთაფეურე, ფარსის ტაძრის მღვდელი სტილიან კაკულიძე.

ბ) «ნაბედურნიკით»: გორის მაზრის მე-IV ნაწილის ბლადონი, ლომისუნის წმ. გიორგის ეკლესიის მღვდელი სამონ ხსენებაში.

დუშეთის მაზრის სოფ. მგებეთის თორმეტთა მიმდებარე ტაძრის მღვდელი გიორგი ლახინაშვილი, სიღნაღის მაზრის შარკელ ნაწილის ბლადონი, ზემო-მანხანის მეორე წმ. გიორგის ეკლესიის მღვდელი კანდელ ღვთისაყვარელი.

დუშეთის მაზრის მე-IV ნაწილის ბლადონის თანამდებობას აღმასრულებელი, ქვემო-მღვთის წმ. გიორგის ეკლესიის მღვდელი ერასტი ნასროძე.

დუშეთის მაზრის სოფ. მუხრანის წმ. ქეთევან დედოფლის ეკლესიის მღვდელი გიორგი მარინაშვილი.

დუშეთის მაზრის სოფ. დახანეთის წმ. მახვილ მთავარ ანგელოზის ეკლესიის მღვდელი ონოფრე ეპიტაქიალი.

დუშეთის მაზრის მუხრანის უკლად წმ. ღვთისმშობლის ეკლესიის მღვდელი ანდრია კანბელაშვილი.

დუშეთის მაზრის ქსოკრისის უკლად წმ. ღვთისმშობლის ეკლესიის მღვდელი მათე ბერიძე.

გორის მაზრის ხადისთავის ახალ-ჯვარის წმ. გიორგის ეკლესიის მღვდელი ნიკოლოზ კარბიშვილი.

ქ. გორის ოქონის ეკლესიის მღვდელი ნიკოლოზ მოსიაშვილი.

გორის მაზრის ურბნისის წმ. სტეფანეს ტაძრის მღვდელი სკით გამრკველი.

გორის მაზრის ნახთხევის წმ. იოანე ნათლისმცემლის ეკლესიის მღვდელი ონოფრე გელაშვილი.

გორის მაზრის ახალდაბის წმ. გიორგის ეკლესიის მღვდელი მისქელ გიორგაძე.

თიანეთის მაზრის შუაფხოს წმ. გიორგის ეკლესიის მღვდელი სიმონ ზაგურაძე.

ქ. ტუიშლის შარკელ სამასისთავის უკლად წმ. ღვთისმშობლის საფარველის ეკლესიის მღვდელი იოანე მინაილოვსკი.

იმერეთის ენაჩიკაში, —სკუუიით: ქუთაისის მაზრის ახალ-ოფეთის წმ. მთავარ-ანგელოზის ეკლესიის მღვდელ-ბლადონი ალექსანდრე შინძე.

ქ. თაისის მაზრის ჩუგის უკლად წმ. ღვთისმშობლის ეკლესიის მღვდელი სამსონ შენგელია.

რაჭის მაზრის საფეთისას წმ. გიორგის ეკლესიის მღვდელი გონსტანტინე ჭაჭინაძე.

შორაპნის მაზრის შუგრეთის წმ. მარინეს ეკლესიის მღვდელი აბესალომ ჩხანძიძე.

რაჭის მაზრის ბუგეულის უკლად წმ. ღვთისმშობლის ეკლესიის მღვდელი დავით გეორგობანი. ქუთაისის მაზრის რადინაშელის მცხოვრის ეკლესიის მღვდელი გიორგი ლუტიძე.

ქუთაისის მაზრის ოფშკეთის წმ. გიორგის ეკლესიის მღვდელი სამსონ ნიყრაძე.

ბლადონის თანამეწე, სოფელ ამიშკეთის წმ. გიორგის ეკლესიის მღვდელი დემეტრი რამინაშელი გურია-სამეგრელოს ენაჩიკაში, —სკუუიით: ტონის წმ. იოანე ნათლისმცემლის ეკლესიის მღვდელი, ბლადონი სიღნაღის სენდარე.

ლახნუთის წმ. გიორგი ეკლესიის მღვდელი, ბლადონი ნესტორ ურუშაძე.

სიმამის წმ. გიორგის ეკლესიის მღვდელი ბლადონი კალასტრატე გაბანი.

საფაფოკის წმ. გიორგის ეკლესიის მღვდელი ოქროზი ნახეიშვილი.

ქატანის წმ. გიორგის ეკლესიის მღვდელი გრაგოლ ცხომია.

ზანა-ვედჯუარის წმ. მთავარ-ანგელოზის ეკლესიის მღვდელი რომანოზ ურადია.

ზედღანის წმ. მთავარ-ანგელოზის ეკლესიის მღვდელი ანთიმოზ განამაძე.

კალის წმ. ბარბაკის ეკლესიის მღვდელი შარაენ მესხი.

ფარკსის წმ. დამატრის ეკლესიის მღვდელი ბესარიონ მეტრეაშვილი.

ენისწყლის წმ. იოანე ნათლისმცემლის ეკლესიის მღვდელი ალექსი ჯამა.

ლეჩხურის უკლად წმ. ღვთისმშობლის ეკლესიის მღვდელი ლუკა ფოთისძე.

გაფისწყლის წმ. გიორგის ეკლესიის მღვდელი დიმიტრი ბურულავა.

ზუგდიდის მცხოვრის ეკლესიის მღვდელი გაბრიელ ჟიქია.

ბეთლემის წმ. შობის ეკლესიის მღვდელი თევდოზ როგავა.

სუსუმის ენაჩიკის, —სკუუიით: სამუჭამუნოს ნაწილის შარკელ ნაბურისხევის წმ. აბაღების ეკლესიის მღვდელი ბესარიონ გაბასონია.

სამუჭამუნოს ნაწილის სოფ. ცხარის წმ. პეტრე-პავლის ეკლესიის მღვდელი ზონიმი მსუტია.

ქალაქ სუსუმის წმ. ალექსანდრე ნეველის საკათედრო ტაძრის მღვდელი ბესარიონ ხელაია. უკუ

წმ. ალექსანდრე ნეველის საკათედრო ტაძრის მღვდელი ბესარიონ ხელაია.



სწავლა და მეცნიერება ქრისტიანობრივ საწმენოებებსა და კეთილ-ზნეობასზე.

ცხოვრება ღირსისა ღ ღმერთ-მემოსილისა

მამისა ჩამენისა

ვიორგი გთაზინდლისა.

(გაგრძელება *)

5) ტროპარები და კონდაკები ყველა ღიღ საუფლო და ღეთის-მშობლის ღღესასწაულებზე, აგრეთვე ზოგიერთ ღიღ წმიდანებზე.

6) იბაკოები და სძლის პირნი და სხვა მრავალი საეკლესიო სასარგებლო საგალობლები და ყველა იბაკოები მარხვისა.

7) წიგნი «ექვს ღღეზე» ეპისილი ღიღისა.

8) ეპისტოლე წმინდა მოწამისა ეგნატე ღეთის-მოსავისა.

9) ღაგითნი.

10) სრული ქაზნი.

11) ღიღი (სრული) პარაკლიტონი.

12) სრული ზადიკი.

13) წიგნი თეოდორე სტუდელისა, ღარიგებანი, რომელიც იკითხებიან ღიღ მარხვაში.

14) მოსეს ხუთი წიგნი წმ. იოანე ოქროპირის განმარტებით.

15) წიგნი მსოფლიო ექვს კრებათა მოქმედებისა.

16) მსოფლიო ეპისტოლენი ალექსანდრიელ წმ. პატრიარქისა, კირილესი და სხვათა წმიდათა, ღაწე-რილნი ნესტორიანთა წინააღმდეგ.

17) წიგნი წმ. გრიგორი ნისკისა I-ისა და სხვა მრავალი სასარგებლო და წმიდა წიგნები, რითაც ნეტარმა გაამწმენა საქართველოს ეკლესია.

თავისი მოღვაწეობით ნეტარმა სახელი გაითქვა როგორც საქართველოში, ისე საბერძნეთში და

სირიაში; თეთონ ანტიოქიის პატრიარქი იოანე ღღ პატიესა სცემდა ნეტარს და სარგებლობდა მისი სულიერი რჩევით. ერთხელ ბოროტმა პარგებმა დასწევს ქალაქი; ქალაქის სხვა შესანიშნავ მწნობათა შორის გაღაწვა საკრებულო საპატრიარქო ტაძარი წმ. მოციქულის პეტრესი. ამ უბედურებამ პატრიარქი ღღ მწუხარებაში ჩაავლო; ნეტარი გიორგი თავისი ღღრიგებით და სიტყვებით აწუგეშებდა პატრიარქს, რომელმაც რამდენიმე ღღის შემდეგ თავი ღდანება მწუხარებას. თეთონ პატრიარქი ეტყოდა ხოლმე ნეტარს: რომ შენ, მამაო, ჩემთან არ ყოფილიყვი იმ ღღოს, როცა მე უწუგეშო მწუხარებაში ვიყავი, ჩემი სული უსათუღ ჯოჯობნეთში ჩაეღღდაო.

როცა ანტიოქიის კათედრაზე აეღღ თეოდოს III, კაცი სწავლული, ფალოსოფოსი და გამოცდილი როგორც სასულიერო ისე საზოგადოლო საქმეებში, განსაკუთრებით შემზნევეით ეს პატრიარქიც ღღაე-ხლოდა ნეტარ გიორგის. სიონის უღღბანოში, საკვირველს მთაზე, ბერძნის ბერთა შორის ქართე-ლებიც ბეგნი იყო. ქართელ ბერ-მონაზონთაღან ღღართუბედულ სხვა და სხვა მიზეთთა გაზო ბერძნის ბეგნი ცღღლომღენე ქართული ბეგნი გაეწკავთ ამ უღღბანოღან. იგინი ეწიებღენე პატიესაღებ მიზეზს ამისათვის და ბოლოს ქართული ბეგნის, მარკო-მადიდებლობაზე ეჭვი აღღეს. მოღღპარაკეს ერთმა-ნეთ შორას, აიჩიეს რამდენიმე პირი და გაგზავნეს პატრიარქ თეოდოს III-სთან (რომელიც მოაღღიღე იყო პეტრესი 1057 წლოღან, და მოახსენეს მას: «გვიშველეთ, წმიდაო მეღღეთა, და გვიხსენე ჩენ ღღი უბედურებისაღან! რაეღღფარენე ჩენე მოსუღღ და სხვა თეგს ხოლხისაღან, რომელიც ჩენეს მოწასტერში იმყოფება რიცხვით თექვსმეტ კაცამღღ, მათ თეთონ არ ესმით, რას ბოღღენე და სრულებით არაფერი არ გაეგებთა ქრისტიანული საწმუნოებისა; ასეთი ხოლხი მოწასტერში ღღსაეწენეღელი არ არის». პატრიარქმა მოისმინა რა ეს, უთხრა მათ. «შეიძლება ეს ქართე-ლები არც მართლ-მადიდებლები არიან და არც რაიმე ერთობა აქესთ მართლ-მადიდებელ ქართველ-ებთან?» ბერძნებმა მიოუეს: «არ ვიკით—ქართველები არიან ისინი, თუ სამხსებე; მხოლოდ ჩენე არას ღღოს არ გეინახავს, რა მათ უჯროსს ოღღსემ შე-ესრულებიოს წმიდა ღღტურგია ჩენეს ტაძარში». მარ-თალი სთქვეს მათ, რომ ქართველ ბერების უჯროს

*) იხ. იმწეგმსიო-ს № 6 1895 წ.



არას დროს არ უწირავს. არ უწირავს მას შემდეგი მიზეზისა გამო: ამ უღაბნაოში ქართველებს უფროსათ ჰქაედათ არჩეული ერთი პირი, რომელიც მოსული იყო მახრადგან; ეს კაცი, ჩვეულებრივ-მებრ, ქალამნებით დადიდა და ტანზე ეცვა მოკლე წამოსასხამი (მანტია); ერთხელ ეს კაცი შევიდა საკრებულო სიონის ტაძარში, დაღვა სევტთან და რალაღა უცა-ბედათ სვეტი გასვარა. ეს შენიშვნა ბერძნის ბერებმა, იწყინეს და მტრულად დაუწყეს მასს ცქერა. ეს წმიდა ბერი ასრულებდა ხოლმე წირვას შემოსილი მოკლე მანტიით, რომლის ზემოთ ესხა საძღველო შესამოსელი და ფეხზე ქალამნები ეცვა. სწორით ასეთმა მორთულობამ შეცადინა ბერძნის ბერები. ქალამნები და მოკლე მანტია შესამოსელ ქვეშე იმათ მართლ-მადიდებლობის საწინააღმდეგოდ მიიწოდებოდა. ამ დროიდან ბერძნები ნებას აღარ აძლევდნენ ქართველებს, რომ მათ წირვა შეესრულებოდათ საკრებლო ტაძარში, თუმცა ეს ტაძარი ქართველებისაგან იყო აღმშენებული. მაგრამ ის კი არ იყო აღმშენებული ბერძნის ბერებმა, რომ ყველა ქართველი ბერები უკანასკნელ დრომდე, თითქმის მე-XVIII საუკუნის გამოთავებამდე, ქალამნებით და მოკლე მანტიით დაიარებოდნენ. ასევე იტყვოდნენ ის ბერებიც, რომელნიც საქართველოს გარეშე სცხოვრებდნენ; ივინი წირვის დროსაც არ იხდიდნენ ამ მოკლე მანტიას, მხოლოდ მის ზემოდ წამოსამადგენ საძღველო შესამოსელს. ამ ჩვეულებას ადგა ეს მოსული ბერიც, ასეთ შესამოსელში წირვა ბერძნებს მწვალებლობად მიიჩნედათ, და ამიტომაც აღარ მისცეს ქართველებს ნება, რომ მათ ბერძნების მონასტრის საკრებლო ტაძარში ეწირათ. სხვა არაერთი კანონიერი მიზეზი არ ყოფილა და არც თვითონ ბერძნებს წარუდგენიათ რაიმე. პატრიარქს გაუეკირა ყოველივე ეს და უთხრა მათ: მათმა ხომ არაიწინა არა ისეთი, რომელსაც შეეძლოს ბერძნულად ლაპარაკი და სამართაო წერილიც იცოდეს; ბერძნის ბერებს არა სურათ გაემხილათ, რომ ქართველ ბერებში იყო ასეთი კაცი, თუმცა მათ კარვად იცოდნენ, რომ ნეტარმა გიორგიმ მათზე უკეთესად იცოდა როგორც საღმრთო წერილი, ისე, საფუძვლიანად შესწავლილი ჰქონდა ქართული და ბერძნული ენები; მაგრამ ივინი მოულებულნი შეიქნენ ეთქვათ, რომ ქართველ ბერებში იყო ერთი ბერი გრამატიკის მცოდნე და

მათარგნელი ბერძნული წიგნებისა ქართულს ენაზე, სახელად გიორგი. პატრიარქმა, გაიგო თუ არა ეს, ბრძანა მიეყენათ მასთან გიორგი. ბერძნის ბერები მივიდნენ ნეტართან და მიიყენეს იგი პატრიარქთან. პატრიარქი მიეგება ნეტარს, გვერდით მოისვა და დაუწყო სასუბარი და აძლევდა სხვა და სხვა კითხვებს საღმრთო წერილიდან. ყველა კითხვებზე ნეტარი ბრძნულ პასუხს აძლევდა პატრიარქს. და ბოლოს პატრიარქმა უთხრა მას: «პატრიარქო მამაო, კურთხეულ არს ღმერთი, რომ მე ეიხილე შენი სიწმიდე! ღმერთის წყალობით ვხედავ მე, რომ შენ თუმცა ქართველი ხარ, მაგრამ საფუძვლიანად იცი ბერძნული ენა, როგორც ნამდვილმა ბერძენმა; შენს მემამულე-ბერებში ყოფილა ზოგიერთი ნაკლულეგანებანი სარწმუნოების შესახებ და ნეტარს ურევია ზემოთ აღნიშნული გარემოება და დაუმატა: „ამისთვის მათ და ჩვენ შორის ყოფილა რაღაცეანიმე განსხვავება“. როცა ნეტარმა ყოველივე ეს მოისმინა, სამი თითით გამოისახა პირჯვარი და წაიკითხა ნიჟგა—კონსტანტინეპოლის სიმელოა მართლ-მადიდებელი სარწმუნოებისა, წმ. გიორგიმ ყველას წინაშე საჯაროდ აღიარა ქართველების მართლ—მადიდებელი აღსარების ყველა მუხლები და ამავეთ ყველა იქი მყოფნი გააკვირა. თით სული წმიდა იტყუა მის პირით. მაშინ პატრიარქმა ეთქვა: «კურთხეულ არს ღმერთი ყოველსა შინა ეს ვინ იყო, რომელმაც აღმოაჩინა ნაკლულეგანებანი ქართველების მიერ მართლ-მადიდებელი სარწმუნოების აღსარების საქმეში? განა არა სჩანს, რომ სხვა აღსარებათა შორის საქართველოს ეკლესია უფრო განსხვავებული ყოფილა სიწმიდით და მოციქულთა სწავლით? როცა ნეტარმა ასე საჯაროდ აღიარა თავისი მართლ-მადიდებელი სარწმუნოება, იქ დაესწრენ რამდენიმე მიტრაპოლიტი, ეპისკოპოსნი და ანტიოქიის ყველა საპატია პირნი; ყველანი ერთ სულობით აღიღებდნენ ღმერთისა, პატრესა სცემდნენ გიორგის და აქებდნენ მას,

პატრიარქი გაუფჯარდა ბერძნის ბერებს, რომელთაც დაასმინეს ქართველი ბერები და დაადგა მათ ეკლესიური სასჯელი (ეპიტიმია); მაგრამ ნეტარმა სთხოვა პატრიარქს გაენთავისუფლებია ბერები სასჯელოსაგან და მართლაც პატრიარქმა გაუგონა ნეტარს და განათავისუფლა ბერები დასახიგან. ამ პირებმა ენების მგვიერ დიდი სარგებლობა მოუტანეს ქართველ ბერებს, რომელნიც ამ დღიდან ამაღლდნენ როგორც



პატრიარქის, ისე ანტიონის ყველა საპატო პირთა თვალში; ამ დღიდან პატრიარქმა დაამტკიცა ქართველთ ბერები სიონის უდაბნოში და დიდის პატივით გაისტუმრა ნეტარი გიორგი, რომელსაც გამოთხოვების დროს უთხრა: «წარყედი, მამაო, მშვიდობით, ესლა მე თვით ენისილე და დავრწმუნდი, რომ თქვენ კეთილ მორწმუნე ხართ და თქვენ კანონის წინააღმდეგ არაფერი გაქვსთ». ნეტარი გამოეთხოვა პატრიარქს და სისაზრულთი გაემგზავრა შავს მთაზე.

ამის შემდეგ ქართველებს კიდევ დასწამეს ცილი: ისევე ის ბერები მივიდნენ პატრიარქთან და მოახსენეს; წმიდლა მეფეგო, ქართველების ბერი ტაძრები და მათი საღმრთო მასწავლებელი არ ეტყვიდებარებინა არც ერთი პატრიარქის უფლებას; ყოველივე თავის საეკლესიო საქმეებს თვითონვე განაგებენ აღმოსავლეთის პატრიარქების დაუკითხავად; თვითონ ისინი აყენებენ ქათალიკოს (პატრიარქს) და ეპისკოპოსებს; ეს ეკლესიის კანონების წინააღმდეგია. არც ერთი ათ-თორმეტ მოციქულთაგანი არ ყოფილა მათში და არც ეკლესია დაუარსებია; ამის გამო ისინი უნდა დაუმორჩილოთ ჩვენი ანტიოქიის წმ. მოციქულის პეტრეს ტახტს, როგორც ეს უწინაც იყო, ე. ი. უწინ ქართველები ჩვენი ტახტის გამგებლაში იყვნენ. ენაიდან ქართველები ცოტანი არიან და საქართველოც მოსაზღვრეა ჩვენი საპატრიარქიოსა, მათ აქუნდა აკურთხონ თავისი ქათალიკოსი, რათა იქნეს ერთი სამწყსო და ერთი მწყემსი».

პატრიარქმა მოისმინა ყოველივე ესეები, მაშინვე მოუწოდა თავის მახლობელ პირებს და მათთან ერთად არჩია სხენებული კითხვა. შემდეგ პატრიარქმა ხელახლად მოუწოდა ნეტარს გიორგის და საუბრის დროს სიფრთხილით ჩამოაღწია მის ლაპარაკი ზემოთ მოხსენებულ საკითხზე და, სხვათა შორის, უთხრა წმ. გიორგის: «ნეტარო მამაო, თუცა შენ ქართველთაგანი ხარ, მაგრამ განათლებით და საღმრთო წერილის ცოდნით არაფერი შენ არ ჩამოგვიდგები; რიგია, რომ თქვენი ეკლესია და თქვენი სულიერნი მწყემსნი ჩვენს ეკლესიას ემორჩილებოდნენ. — და ეს არ რასთვის არის საქირთა: ენაიდან თქვენი ქვეყანა მოსაზღვრეა ჩვენი ქვეყნისა, და რადგან იგი დასაწყისში, შემდეგ მისა, როდესაც მასში მართლ—მადიდებლობა იქადაგა წმ. ნინამ, ანტიოქიის პატრიარქის უწყებაში იმყოფება, საჭიროა ისევ ძველი წესი იქნეს აღდგენილი. ამის სისრულეში მოყვანა მხოლოდ

შენით შეიძლება. თუ კი შენ მისწერ შენს მეფეს, იგიც შენის პატრიარქის ცემისა გამო ყოველივეს აღასრულებს, რისაც აღარ უნებდაც საქირთა, ხოლო თუ ის წინააღმდეგობას დაიწყებს, მაშინ მიგწერ სხვა პატრიარქებს თქვენი მეფის და ხალხის გულუფიცობას. ნეტარმა მარჩილად მიუგო პატრიარქს: «უფ— მიდესო მეფეგო! მე როგორ შემიძლია ამისთანა დიდი საქმის დაუბრკალებლათ შესრულება? პირველად უბრძანეთ მოიტანონ წიგნი, რომელშიაც აღწერილია მოკზაურობა და მოღალატეობა წმ. მოციქულის ანდრასის, იქიდან მე თქვენ მოცემო პატრე საღებ პასუხს, რომ ჩვენი ეკლესია დაუფრწეულია წმ. მოციქულისაგან».

(შემდეგი იქნება).

საეჭვო კითხვების განმარტება.

მ. რედაქტორო!

ჩვენი მრველი შესდგება 260 კომლისაგან. ეკლესიას არის ორ შტატისანი და ორი მღვდელი ვართ. ამ სამრველში არის ერთი ზედ-მიწერალი ეკლესიას, რომელზეც სამი ვერსათ შორის შტატის ეკლესიას. ამ ზედ-მიწერად ეკლესიას ჰქვას თავისა საუთარო მრველი. დღათი დაზრდადებულა ვართ, ვინააგან მარტო ერთს ეკლესიას სასკლზედ გვაქვს დაფარება. შეიძლება თუ არა, რომ ზედ-მიწერალი ეკლესიასათვის მიკეთსოვით ცალეკე დაფარება და ორავე მღვდელსა ზედ-მიწერად და შტატის ეკლესიასზედ ვაქონათ ცალეკე დაფარება და ცალეკე ვაწარმოოთ ისინი? ზოგიერთები ამბობენ, რომ ზედ-მიწერალი ეკლესიასათვის მკორე დაფარებას გამოწერა არ შეიძლება. მართალია ეს თუ არა?

მღვ. ლ. ოდიშარია.

ეცნობებთ პატრეცემულს მამა ოდიშარისა, რომ ამისთანა თხარის აღსრულება შესაძლებელიც არის და კონტრას ადლოდ შეუძლია ამ თხარის აღსრულება, თუ კი ადგილობრთა ბლოღინი მოათხოვს ცალეკე საეკლესიო დაფარება ზედ-მიწერალი ეკლესიასათვის. წლის გათაეების შემდეგ ერთად უნდა მიაკონძოთ შტატის და ზედ-მიწერილის ეკლესიის დაფარები და წარადნოთ კონტრაში. ჩვენი ძლოა გვიკერს, რომ ზოგიერთ ბლოღინები ამას შეუძლებელ საქმეთ რაცხვენ, როდესაც ასე ადვილთ შესასრულებელია.

რედაქტორო.



დაძლევეთ საზოგადოება

„ნიკორი“

(დ უ ზ ა)

უმაღლესად დამტკიცებული 1872 წელს.

რომელსაც ძირითადი თანხა 2,500.000 მან. აქვს გარდა სათადარიგო ფულისა.

დაზღვევა სხვისისაგან,

მიიღება ყოველნაირი მოძრაიისა და უძრავის ქონების დაზღვევა ცეცხლისაგან აგრეთვე ზღვით-მდინარით და ხმელეთით წასად-წამოსაღების საქონლისა.

დაძლევეთ სიკაცხლისა.

ამით აცხადებს, რომ მის მიერ მიღება დაზღვევა სიკაცხლისა განსაკუთრებითი სასარგებლო პირობებით იმ შემთხვევისათვის როცა შრომა აღარ შეეძლებათ.

მაგალითი: მამა, 30 წლისა, დაბადებიდგან აზღვევებს შვილის სახარებლოდ თანხას 10,000 მან., იმ პირობით, რომ ეს ფული 21 წლის შემდეგ გადაიხადოს. ყოველ ოთხის თვის შემდეგ ამ დაზღვევისათვის ის იხდის 154 მან. იმ შემთხვევაში კი, თუ მამა ადრე მოკვდება, თუნდ დაზღვევის პირველ წელშივე, დანაჩ ჩენ შესაძენ ფულის გარდახდა შეცნებულ იქნება, ყმაწვილს 20 წლის განმავლობაში მიეცება წლიურად 500 მ., და დანიშნულ ვადის გასვლის შემდეგ-კი თვით დაზღვევული თანხაც—10,000 მ.

წერილობითი განცხადებანი დაწვევისა მიღებისა და ყოველგვარ საქარო ცნობათა შეტყობა შეიძლება მოსკოვში არსებულს მმართველობაში, კავკასიის ოლქის სამმართველოში ტფლისში (ველიამინოვის ქუჩაზედ № 2) და იმპერია ყველა ქალაქების სააგენტოებში.

საზოგადოებისათვის საადგილოდ დაზღვევა შეიძლება კუკაშიაც, სასაბრტლოს მე-3 განყოფილების გვერდით, სახლი ალელოვისა, თეოდორე ალექსანდრეს ძის ივანოვის სადგომში.

5

მიიღება ხელის-მოწერა 1895 წლისათვის ორპირაულ ბაჟოცებათა კართულს

„მწემეს“-ზე

ტ

რუსულ «П А С Т Ы Р Ь»-ზე

ფ ა ს ი ქ უ რ ნ ა ლ ის ა :

12 თვით «მწყემესი» 5 მ. 6 თვით «მწყემესი» 3 მ.
— „ ორივე გამოცემა 3 მ. — „ ორივე გამოცემა 4 მ.
— „ რუსული „ 3 მ. — „ რუსული „ 2 მ.

სოფლის მსწავლებელთა და ღარიბთა გაზრეუბით დეთმობათ მთელის წლით სამ მ ა ს ე თ ა დ .

რედაქციას აქვს კანტორები: ქუთაისში ხანანაშვილების სახლგზში და ყვარდალაში რედაქტორის საკუთარ სახლგზში.

მაზეთზე ხელის-მოწერა შეიძლება როგორც ყვარდალაში, აგრეთვე ქუთაისშიაც.

ბარეშე მცხოვრებთა ქურნალის დაბარება შეუძლიათ ამ ადრესით: Въ Квирлы, въ редакцію газеты и журнала „МЦЕМСИ“ и «ПАСТЫРЬ».

1895 წლის «მწყემესი»-ს

ხელის მომწერაებს საჩუქრათ დაუბრუნებთ

უმოთბას

ამოზადილი მხატვრობა

შოთას სურათს იანეროდან მიიღებენ ხელის მომწერნი.

შ ი ნ ბ ა რ ს ი. ოაფიციალურბა განყოფილებას: უმაღლესი ფილდოები.—განჩინება უწმ სინოდისა სასულიერო პირთა დაჯილდოებაზე.

საღატკურანტურბა განყოფილებას: ქუთაისის სასულიერო სემინარიის შენახვისა და შენობის აგებისა გამო.—„მწყემესის“ კორესპონდენცია ზუგდიდის მაზრიდგან.—საისტორიო მასალა.—შესანიშნავი ხელნაწერი.—რუსეთის ცხოვრება.—ახალი ამბები და შენიშვნები.

საეჭგვა კითხვებას განმარტებას. განცხადებას.